

*Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA
2012
6. volební období*

179.

USNESENÍ

*výboru pro evropské záležitosti
z 25. schůze konané dne 19. ledna 2012*

k Návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanoví pravidla pro přímé platby zemědělcům v režimech podpory v rámci společné zemědělské politiky /kód dokumentu 15396/11, KOM(2011) 625 v konečném znění/

k Návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty („nařízení o jednotné společné organizaci trhů“) /kód dokumentu 15397/11, KOM(2011) 626 v konečném znění/

k Návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 73/2009, pokud jde o poskytování přímých plateb zemědělcům v roce 2013 /kód dokumentu 15398/11, KOM(2011) 630 v konečném znění/

k Návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, pokud jde o režim jednotné platby a podporu pěstitelům révy /kód dokumentu 15399/11, KOM(2011) 631 v konečném znění/

k Návrhu nařízení Rady, kterým se určují opatření na stanovení některých podpor a náhrad v souvislosti se společnou organizací trhů se zemědělskými produkty /kód dokumentu 15400/11, KOM(2011) 629 v konečném znění/

k Návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) /kód dokumentu 15425/11, KOM(2011) 627 v konečném znění/

k Návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o financování, řízení a sledování společné zemědělské politiky /kód dokumentu 15426/11, KOM(2011) 628 v konečném znění/

Výbor pro evropské záležitosti po vyslechnutí informace náměstka ministra zemědělství Ing. Martina Hlaváčka, po vyslechnutí zpravodajské zprávy posl. Jaroslava Lobkowicze a po rozpravě

s c h v a l u j e stanovisko, které je přílohou tohoto usnesení.

Josef Šenfeld v. r.
ověřovatel výboru

Jaroslav Lobkowicz v. r.
zpravodaj výboru

Jan Bauer v. r.
předseda výboru

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanoví pravidla pro přímé platby zemědělcům v režimech podpory v rámci společné zemědělské politiky

KOM(2011) 625 v konečném znění, kód Rady 15396/11
Interinstitucionální spis 2011/0280/COD

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty („nařízení o jednotné společné organizaci trhů“)

KOM(2011) 626 v konečném znění, kód Rady 15397/11
Interinstitucionální spis 2011/0281/COD

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV)

KOM(2011) 627 v konečném znění, kód Rady 15425/11
Interinstitucionální spis 2011/0282/COD

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o financování, řízení a sledování společné zemědělské politiky

KOM(2011) 628 v konečném znění, kód Rady 15426/11
Interinstitucionální spis 2011/0288/COD

Návrh nařízení Rady, kterým se určují opatření na stanovení některých podpor a náhrad v souvislosti se společnou organizací trhů se zemědělskými produkty

KOM(2011) 629 v konečném znění, kód Rady 15400/11
Interinstitucionální spis 2011/0287/NLE

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 73/2009, pokud jde o poskytování přímých plateb zemědělcům v roce 2013

KOM(2011) 630 v konečném znění, kód Rady 15398/11
Interinstitucionální spis 2011/0286/COD

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, pokud jde o režim jednotné platby a podporu pěstitelům révy

KOM(2011) 631 v konečném znění, kód Rady 15399/11
Interinstitucionální spis 2011/0285/COD

- **Právní základ:**
Článek 42 a článek 43 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie (15396/11);
Článek 42 první pododstavec a čl. 43 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie (15397/11);
Článek 42 a 43 Smlouvy o fungování Evropské unie (15425/11);
Článek 43 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie (15426/11);
Článek 43 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie (15400/11);
Článek 43 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie (15398/11);
Článek 43 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie (15399/11).
- **Datum zaslání Poslanecké sněmovně prostřednictvím VEZ:**
19. 10. 2011
- **Datum projednání ve VEZ:**
16. 11. 2011 (1. kolo)
- **Procedura:**
Spolurozhodování (15396/11, 15397/11, 15398/11, 15425/11, 15426/11);
Zvláštní legislativní postup – Rada o návrhu Komise rozhoduje kvalifikovanou většinou (15400/11).
- **Předběžné stanovisko vlády (dle § 109a odst. 1 jednacího řádu PS):**
Datované dnem 10. 1. 2012, doručené do výboru pro evropské záležitosti dne 12. 1. 2012 prostřednictvím systému ISAP.
- **Hodnocení z hlediska principu subsidiarity:**
Návrh je v souladu s principem subsidiarity.
- **Odůvodnění a předmět:**
Komise dne 12. října 2011 představila balíček legislativních návrhů na reformu společné zemědělské politiky na období 2014 – 2020. Balíček navazuje na sdělení Komise „Společná zemědělská politika do roku 2020 – Řešení budoucích problémů v oblasti potravin, přírodních zdrojů a územního plánování“ ze dne 18. listopadu 2010, ve kterém Komise prezentovala své představy o reformě společné zemědělské politiky po roce 2013. *(Uvedené sdělení Komise bylo projednáno na VEZ dne 24. února 2011 a na plénu Poslanecké sněmovny dne 24. března 2011).*
Balíček obsahuje sedm legislativních návrhů a to:
čtyři základní nařízení týkající se společné zemědělské politiky:
 - návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanoví pravidla pro přímé platby zemědělcům v režimech podpory v rámci společné zemědělské politiky (kód Rady 15396/11);
 - návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty (kód Rady 15397/11);
 - návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (kód Rady 15425/11);
 - návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o financování, řízení a sledování společné zemědělské politiky (kód Rady 15426/11);

tři méně významná nařízení zabývající se přechodnými úpravami při přechodu společné zemědělské politiky na nové předpisy:

- návrh nařízení Rady, kterým se určují opatření na stanovení některých podpor a náhrad v souvislosti se společnou organizací trhů se zemědělskými produkty (kód Rady 15400/11);
- návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 73/2009, pokud jde o poskytování přímých plateb zemědělcům v roce 2013 (kód Rady 15398/11);
- návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, pokud jde o režim jednotné platby a podporu pěstitelům révy (kód Rady 15399/11).

Účelem těchto sedmi návrhů je podpořit inovace a posílit konkurenceschopnost, udržitelnost a zakotvenost zemědělství na všech územích EU, zajistit evropským občanům zdravou a kvalitní výživu, zachovat životní prostředí a rozvinout venkovské oblasti.

Navrhovaná reforma společné zemědělské politiky rovněž přispěje k naplňování strategie Evropa 2020.

• Obsah a dopad:

Komise navrhuje zachování stávající struktury dvou pilířů společné zemědělské politiky s rozpočtem pro každý pilíř v nominální hodnotě na úrovni roku 2013 a jasné zaměření na dosahování výsledků v oblasti hlavních priorit EU. Přímé platby by měly podporovat udržitelnou produkci díky tomu, že se 30 % jejich rozpočtového finančního krytí přidělí závazným opatřením, která jsou příznivá pro klima a životní prostředí. Úrovně plateb by se měly postupně sblížovat a pro platby velkým příjemcům jsou stanoveny stropy. Rozvoj venkova by měl být s ostatními sdíleně řízenými fondy EU začleněn do společného strategického rámce a měl by podléhat jasnější a vylepšené podmíněnosti *ex-ante*.

Klíčové prvky předložených návrhů společné zemědělské politiky na období 2014 – 2020:

- **zavedení režimu základní platby** po roce 2013, který nahradí stávající systém jednotné platby (SPS) v EU-15 (umožňuje platbu na základě historických referenčních údajů nebo platbu na hektar, případně „hybridní“ kombinaci obou těchto plateb) a stávající systém zjednodušených plateb na plochu (SAPS) ve většině zemí EU-12. V rámci tohoto nového režimu bude uplatňována zásada „podmíněnosti“ (dodržování stanovených pravidel v oblasti životního prostředí, dobrých životních podmínek zvířat a dalších pravidel). Cílem je výrazně snížit rozdíly mezi úrovněmi plateb, k nimž došlo v důsledku plného provedení stávajících právních předpisů, mezi jednotlivými zemědělci, regiony (tj. interně) a členskými státy (tj. externě). Kromě toho by **v roce 2019 měly mít všechny platební nároky aktivované v členském státě nebo v regionu jednotnou jednotkovou hodnotu**. V souladu s návrhy Komise v rámci víceletého finančního rámce budou přiděly jednotlivých členských států pro přímé platby upraveny tak, **aby státům, které dostávají méně než 90 % průměrné platby EU na hektar, bylo přiděleno více prostředků. Rozdíl mezi částkami přidělovanými v současnosti a 90 % průměru EU-27 se sníží o jednu třetinu**. Dále se Komise zavazuje k projednání dlouhodobého cíle dosažení „úplného sblížení“ na základě spravedlivého rozdělení přímé podpory v celé Evropské unii v příštích finančních výhledech na období **po roce 2020**;
- **ozeleňování (greening)** plateb podporující dlouhodobou produktivitu a ochranu ekosystémů povinné pro všechny zemědělce pobírající základní platbu. **Na ozelenění má být vyčleněno 30 % celkové národní obálky**. Podmínkou má být diverzifikace pěstovaných plodin (zemědělec musí na své orné půdě pěstovat alespoň 3 druhy

plodin, přičemž žádná z nich nesmí být pěstována na ploše přesahující 70 % plochy půdy a třetí plodina musí zabírat alespoň 5 % orné půdy), uchování stálých pastvin a vyčlenění 7 % obhospodařované půdy na ekologické účely;

- **základní podpora příjmu pouze pro aktivní zemědělce a bude se od 150 000 EUR snižovat (degresivní sazba) a bude omezena maximální částkou 300 000 EUR na hospodářství a rok, přičemž bude zohledňovat množství pracovních míst vytvořených hospodářstvími.** Celková částka plateb, která má být poskytnuta zemědělci v daném kalendářním roce, se snižuje:
 - o 20 % u tranše vyšší než 150 000 EUR až do výše 200 000 EUR;
 - o 40 % u tranše vyšší než 200 000 EUR až do výše 250 000 EUR;
 - o 70 % u tranše vyšší než 250 000 EUR až do výše 300 000 EUR;
 - o 100 % u tranše vyšší než 300 000 EUR;
- **podpora pro mladé zemědělce** (mladší 40 let) začínajícím se zemědělskou činností. Navýšení základní platby o 25 % v prvních 5 letech po zřízení zemědělského podniku. Členský stát může pro tuto podporu alokovat **až 2 % národní obálky**;
- **podpora pro malé zemědělce**, jejíž výši stanoví členský stát v rozsahu 500 až 1000 EUR. Členský stát může pro tuto podporu alokovat **až 10 % národní obálky**;
- **nepovinná platba (až 5 % roční národní obálky) pro zemědělce v oblastech se zvláštními přírodními omezeními**;
- **definice aktivního zemědělce**, která umožní podporu více zaměřit na zemědělce, kteří jsou skutečně zapojeni do zemědělských činností. Platby nebudou poskytovány žadatelům, jejichž přímé platby v rámci společné zemědělské politiky představují méně než 5 % celkových příjmů ze všech činností nezemědělské povahy nebo pokud jsou jejich zemědělské plochy převážně plochami přirozeně ponechanými ve stavu vhodném pro pastvu nebo pěstování, za předpokladu, že neprovádějí minimální požadovanou činnost definovanou členským státem. Je stanovena výjimka pro zemědělce, kteří v minulém roce získali v rámci přímých plateb částku nižší než 5 000 EUR;
- **platby vázané na produkci** – členský stát bude mít možnost poskytnout omezené množství plateb vázaných na produkci, tj. plateb svázaných s konkrétním produktem. **Výše těchto plateb bude omezena na 5 % národní obálky**, pokud členský stát v současnosti poskytuje 0 – 5 % podpory vázané na produkci, **nebo na 10 %**, pokud současná výše podpory vázané na produkci přesahuje 5 %;
- **nástroje řízení krizí**, které dokáží pohotověji reagovat u článků zemědělských dodavatelských řetězců nejvíce vystavených krizím (využití soukromého skladování a veřejných intervencí) a budou lépe přizpůsobeny novým hospodářským výzvám. Součástí lepšího fungování záchranné sítě bude **zvýhodnění pojištění a vytváření vzájemných fondů**. Tržní opatření by mělo být posíleno dvěma nástroji vně víceletého finančního rámce: nouzovou rezervou pro reakci na krizové situace a rozšířením oblasti působnosti Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci.
- **nový referenční rok pro výměru půdy je navržen rok 2014**, ale pravidla rovněž obsahují odkaz na příjemce ze systému přímých plateb v roce 2011, aby se zabránilo spekulacím;
- **flexibilita prostředků mezi jednotlivými pilíři** – členské státy budou mít možnost převést **až 10 % národní obálky** pro přímé platby (první pilíř) **do svého finančního rámce pro rozvoj venkova**; a členské státy, které dostávají méně než 90 % průměru přímých plateb EU, mohou nyní převést **až 5 % svých prostředků** určených na rozvoj venkova **do prvního pilíře** vnitrostátního finančního rámce;

- **stanovení šesti priorit podpory pro rozvoj venkova** z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova, které by se měly stát základem programování, včetně stanovení cílových ukazatelů ve vztahu ke každé z těchto priorit:
 - podpora předávání znalostí a inovací v zemědělství, lesnictví a ve venkovských oblastech;
 - zvýšení konkurenceschopnosti všech druhů zemědělské činnosti a zlepšení životaschopnosti zemědělských podniků;
 - podpora organizace potravinového řetězce a řízení rizik v zemědělství;
 - obnovy, zachování a zlepšení ekosystémů závislých na zemědělství a lesnictví;
 - podpora účinného využívání zdrojů a přechodu na nízkouhlíkovou ekonomiku, která je odolná vůči změně klimatu, v odvětvích zemědělství, potravinářství a lesnictví;
 - podpora sociálního začleňování, snižování chudoby a hospodářského rozvoje ve venkovských oblastech;
- **působnost Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova** v členském státě **prostřednictvím programů rozvoje venkova**. Členský stát může předložit buď jeden program pro celé své území, nebo soubor regionálních programů. Členský stát může do svých programů rozvoje venkova začlenit tematické podprogramy přispívající k prioritám Unie v oblasti rozvoje venkova, zejména ve vztahu k mladým zemědělcům, malým zemědělským podnikům, horským oblastem a krátkým dodavatelským řetězcům;
- **alokace Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova pro členské státy** bude **založena na objektivních kritériích** spojených s politickými cíli s ohledem na stávající rozdělení (návrh alokace na jednotlivé členské státy dosud není a bude stanoven v souvislosti s projednáváním víceletého finančního rámce na období 2014 – 2020);
- **vytvoření výkonnostní rezervy ve výši 5 %** z alokovaných zdrojů Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova v členském státě a její přidělení během přezkumu výkonnosti v polovině období členskými státy, jejichž programy splnily příslušné milníky;
- **maximální sazba příspěvku** z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova činí:
 - až 85 % způsobilých veřejných výdajů v méně rozvinutých regionech, nejvzdálenějších regionech a na menších ostrovech v Egejském moři;
 - až 50 % způsobilých veřejných výdajů v ostatních regionech;
 - až 90 % pro určitá opatření (předávání znalostí a informační akce, poradenské, řídicí a pomocné služby pro zemědělství, spolupráce, místní rozvoj v rámci iniciativy LEADER, podpora zahájení činnosti mladých zemědělců) v méně rozvinutých regionech, nejvzdálenějších regionech a na menších ostrovech v Egejském moři;
 - až 100 % na financování operací významně přispívajících k inovacím;
- **nejméně 5 % příspěvku** z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova je vyhrazeno pro iniciativu LEADER;
- výdaje spolufinancované z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova nesmí být současně spolufinancovány formou příspěvků ze strukturálních fondů, Fondu soudržnosti nebo jiného finančního nástroje Unie.

- Finanční rámec společné zemědělské politiky EU 2014 – 2020

Komise navrhuje, aby v příštím rozpočtu EU byly vynakládány prostředky s větším důrazem na výsledky a výkonnost a na provádění programu strategie Evropa 2020 prostřednictvím silnější podmíněnosti v politice soudržnosti a ekologizace přímých plateb zemědělcům.

Komise ve víceletém finančním rámci EU 2014 – 2020 stanoví, že by značná část rozpočtu EU měla i nadále být určena pro zemědělství, které je společnou politikou strategického významu a navrhuje, aby na společnou zemědělskou politiku EU bylo v období 2014 – 2020 přiděleno:

- **317,2 miliardy EUR v pilíři I;**
- **101,2 miliardy EUR v pilíři II.**

Financování pilíře I a II Komise navrhuje **doplnit o dodatečné finanční prostředky mimo víceletý finanční rámec ve výši 17,1 miliardy EUR**, které sestávají z 5,1 miliardy EUR na výzkum a inovace, 2,5 miliardy EUR na bezpečnost potravin a 2,8 miliardy EUR na potravinovou podporu pro nejchudší osoby v ostatních okruzích víceletého finančního rámce a dále 3,9 miliardy EUR na novou rezervu pro případ krizí v odvětví zemědělství a až 2,8 miliardy EUR na Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci.

Celkový rozpočet společné zemědělské politiky EU na období 2014 – 2020 dosáhne výše 435,6 miliardy EUR.

Pokud jde o rozdělení podpory mezi členské státy, Komise navrhuje, aby všechny členské státy s přímými platbami pod hranicí 90 % průměru EU dosáhly snížení této mezery o jednu třetinu. Na tomto základě jsou vypočítány vnitrostátní stropy v nařízení o přímých platbách.

- **Stanovisko vlády ČR:**

Vláda České republiky **souhlasí s cíli** pro budoucí Společnou zemědělskou politiku (SZP) **po roce 2013 tak, jak byly definovány Komisí** a podporuje, aby budoucí SZP vedla k vyšší tržní orientaci a konkurenceschopnosti zemědělského sektoru, což přispěje ke snížení závislosti zemědělského sektoru na veřejných zdrojích včetně rozpočtu EU. Rovněž souhlasí se zachováním SZP jako společné politiky a podporuje zachování dosavadní dvoupilířové struktury. Vítá, aby programy rozvoje venkova členských států byly založeny na předem definovaných potřebách a strategii jejich naplnění.

Vláda České republiky bude usilovat o vytvoření spravedlivé soutěže zemědělců ze všech členských států na vnitřním trhu a především o posílení kroků směřujících ke zvýšení konkurenceschopnosti evropského zemědělství a **zásadně nesouhlasí se zastropováním přímých plateb (capping)**, především s ohledem na jejich administrativní náročnost.

Vláda České republiky **nepovažuje návrh na úpravu přímých plateb**, který má být založen na platebních nárocích, **za krok směrem ke zjednodušení SZP**, ale naopak **a podporuje prodloužení stávající aplikace režimu SAPS** z důvodu jeho jednoduchosti a snadné administrativy.

Vláda České republiky se domnívá, že opatření **ozelenění (greening) by měla být motivačního a tedy spíše dobrovolného charakteru.**

Vláda České republiky **vnímá potřebu zjednodušení podpory malým farmářům** a bude ho podporovat za předpokladu, že rozhodnutí o takové podpoře bude **v kompetenci členského státu** a bude **dobrovolné.**

Vláda České republiky **nesouhlasí s ukončením společné organizace trhu s cukrem** (zánik oddělené platby za cukr, která je placena pěstitelům cukrovky do roku 2014)

a požaduje prodloužení stávající společné organizace trhu s cukrem do roku 2020.

Vláda České republiky obecně **nepodporuje navržený koncept partnerských** smluv s Komisí a co se týče **kondicionalit**, bude podporovat pouze ty podmínky, které splňují kritéria **přímé vazby na politiku rozvoje venkova** a nepodporuje **makroekonomické kondicionality** v podobě, v jaké je navrhuje Komise.

Vláda České republiky **považuje návrh Komise na zavedení výkonnostní rezervy** z alokovaných zdrojů Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova **za problematický**.

Vláda České republiky **nesouhlasí s návrhem snížení předběžného financování** z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova ze 7 % a 2 splátek na 4 % a 3 splátky, ale naopak navrhuje jeho zvýšení na 10 % ve 3 splátkách, případně zachování stávajícího systému.

- **Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:**

Návrhy budou na pořadu jednání Evropské rady, Rady a Evropského parlamentu s cílem přijmout legislativní balíček společné zemědělské politiky na období 2014 – 2020 do konce roku 2012.

- **Závěr:**

Výbor pro evropské záležitosti

1. b e r e n a v ě d o m í

- Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanoví pravidla pro přímé platby zemědělcům v režimech podpory v rámci společné zemědělské politiky (kód Rady 15396/11);
- Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty (kód Rady 15397/11);
- Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (kód Rady 15425/11);
- Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o financování, řízení a sledování společné zemědělské politiky (kód Rady 15426/11);
- Návrh nařízení Rady, kterým se určují opatření na stanovení některých podpor a náhrad v souvislosti se společnou organizací trhů se zemědělskými produkty (kód Rady 15400/11);
- Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 73/2009, pokud jde o poskytování přímých plateb zemědělcům v roce 2013 (kód Rady 15398/11);
- Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, pokud jde o režim jednotné platby a podporu pěstitelům révy (kód Rady 15399/11);

2. **s c h v a l u j e** rámcovou pozici vlády ČR k návrhům nařízení týkající se společné zemědělské politiky na období 2014 až 2020 (kód Rady 15396/11, 15397/11, 15398/11, 15399/11, 15400/11, 15425/11 a 15426/11);
3. **ž á d á v l á d u Č R,** aby ho informovala o dalším průběhu projednávání těchto návrhů v orgánech Rady;
4. **u s n á š í s e** postoupit dokumenty spolu se svým usnesením a rámcovou pozicí vlády ČR k informaci zemědělskému výboru.

Josef Šenfeld v. r.
ověřovatel výboru

Jaroslav Lobkowicz v. r.
zpravodaj výboru

Jan Bauer v. r.
předseda výboru